

1. Koji je postupak operacijskih istraživanja ?   • formulacija problema   • konstrukcija modela   • modelsko računanje   • primjena
2. Što se ubraja u modele OI – ja ?   • matematički modeli optimiranja   • modeli transporta   • teorija grafova   • modeli mrežnih tijekova   • teorija igara   • modeli zaliha itd.
3. Koja je definicija OI -ja ?   • OI nastoje odrediti najbolji (optimalni) smjer aktivnosti u problemu odlučivanja u okviru danih restrikcija i ograničenih kapaciteta
4. Koja je definicija OI – ja prema hrvatskom društvu za OI izdana 1994. godine ?   • OI bave se matematičkim modeliranjem realnih procesa u svrhu donošenja optimalnih odluka
5. Koja su dva pravca u OI -ju ?   • Teorijski pravac   • Primijenjeni pravac
6. Zašto OI nazivaju interdisciplinarna aktivnost ?   • To je struka koja putem modeliranja i metoda stoji između matematike, teorije sustava, informatike i teorije odlučivanja
7. Koja je zadaća OI – ja ?   • Leži u rješavanju realnih problema, pri tome uključuje vlastite metode i tehnike da bi se model mogao strukturirati i riješiti
8. Što je linearno programiranje ?   • Disciplina matematičkog optimiranja u koje se ubrajaju i metode cjelobrojnog, nelinearnog i dinamičkog programiranja
9. Kako su karakterizirani modeli linearnog programiranja ?   • Linearnim jednadžbama i nejednadžbama, od kojih neke predstavljaju funkciju, a neke ograničenja
10. Tko je razvio rješavanje problema linear programiranja ?   • G. Dantzig u toku 1947. godine
11. Što je 1947. godine razvijeno u svijetu matematike ?   • Kalkulativna metoda simpleks procedura odnosno simpleks metoda   • Poznata je još jedna koja se zove revidirana simpleks metoda
12. Gdje se sve u praksi primjenjuje linearno programiranje ?   • Izbor lokacije tvornice   • Optimalno planiranje investicijskih ulaganja   • Razmještaj strojeva   • Izbor optimalnih tehnoloških postupaka   • Sastavljanje optimalnih planova prehrane, transporta

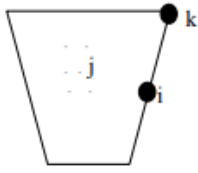
• Izbor i razmještaj sredstva naoružanja
13. Što je konveksnost ?   • Označava područje u nekom koordinatnom sustavu u kojem neki pravac, koji spaja dvije po volji odabrane točke, leži potpuno unutar tog područja
14. Od čega se sastoji svaki model linearnog programiranja ?   • Linearne funkcije cilja   • Linearnih ograničenja   • Uvjeta nenegativnosti za varijable
15. Kako se nazivaju nepoznanice x_1 i x_2 ?   • Strukturne varijable
16. Što označavaju ograničenja ?   • Označavaju da je nešto ograničeno
17. Što su dvodimenzionalni modeli i što radimo s njima ?   • Sastoje se od dvije strukturne varijable   • Do rješenja dolazimo grafičkim putem
18. Što prvo unosimo ako crtamo grafičko rješenje ?   • Unosimo restrikcije
19. Što je zatvoreno područje dopuštenih rješenja ?   • Ograničeno je uvjetima nenegativnosti za x_1 i x_2 • Pripadaju sve točke na granicama ograničenja i unutar tih granica   • Područje dopuštenog rješenja je ograničeno rubnim točkama i zahtjevima za nenegativnost x_1 i x_2
20. Što mi tražimo u rješenju grafičkog modela ?   • Optimalnu točku
21. Što predstavlja pravac $z = 0$?   • Prag dobitka
22. Što je simpleks metoda ?   • Iterativna metoda   • Polazi od nekog dopuštenog rješenja, pa ga u nizu koraka poboljšava dok se ne dođe do optimalnog rješenja
23. Kako se provodi rješavanje realnih problema prema Lukaču i Neraliću ?   • Prikupljanje podataka za formulaciju realnog problema koji treba riješiti   • Formulacija odgovarajućeg matematičkog modela   • Rješavanje modela, odnosno problema matematičkog programiranja   • Implementacija dobivenog rješenja
24. Kako je postignuto područje dopuštenog i nedopuštenog rješenja ?   • Ograničeno je uvjetima nenegativnosti x_1 i x_2 • Postignuto je šrafiranjem osi ordinata i apscisa
25. Što se događa ako imamo degeneraciju ?   • Funkcija cilje je paralelna s nekom gornjo ili donjom restrikcijom u pogledu dopuštenog kapaciteta   • Imamo optimalne točke između dvije kutne točke
26. Otkud krećemo tražiti optimalno rješenje ako rješavamo simpleks metodom ?   • Krećemo od koordinatnog ishodišta
27. Kada provodimo simpleks metodu u pronalasku optimalnog rješenja ?

• Radi se tako dugo dok se ne stigne u točku iz koje se ne može doći u susjednu kutnu točku koja bi imala veću vrijednost funkcije cilja
28. Kako se nejednadžbe pretvaraju u jednadžbe ?   • Uvode se dopunske varijable
29. Koje su karakteristike dopunskih varijabli ?   • Ne mogu izravno dodati vrijednost nekom programu   • Neangažirane u procjenjivanju izabranog programa   • Ne pojavljuju se u funkciji cilja odnosno pojavljuju se s koeficijentom 0
30. Koji uvjet vrijedi za dopunske varijable ?   • Uvjet nenegativnosti
31. Koliko ima rješenja ako ima manje jednadžbi od nepoznanica ?   • Postoji mnogo rješenja
32. Kako se zovu varijable koje se izjednačavaju s nulom ?   • Nebazične varijable
33. Što je karakteristično za bazične varijable ?   • Vrijednosti se moraju izračunati
34. Opiši korake iterativne metode pronalaska optimalnog rješenja ?   • Odrede se nebazične varijable   • U bazu se uvede varijabla koja do tada nije bila u bazi na mjesto ranijih bazičnih varijabli   • Tražimo najmanji kvocijent koji ispada iz baze i umjesto njega uvrštavamo strukturnu varijablu   • U slučaju da tražimo maksimum onda trebaju biti sve nebazične varijable negativnog predznaka
35. Što se unosi u tablicu da se olakša sam računski postupak ?   • Sistem jednadžbi   • Funkcija cilja
36. Kakve tablice treba razlikovati prilikom pronalaska optimalnog rješenja ?   • Potpuna simpleks tablica   • Skraćena simpleks tablica
37. Kada dolazi do degeneracije u simpleks tablici ?   • Kada se za izbor pivot stupca i pivot reda javi više jednako dobrih kandidata
38. Što je dualna degeneracija ?   • Ako se između više stupaca pojavljuju jednake negativne vrijednosti tada se odabire bilo koji od dvaju stupaca
39. Što je primarna degeneracija ?   • Kada se pojavi u više redaka jednako mali najmanji kvocijent
40. Koji se problem može pojaviti ako imamo primarnu degeneraciju ?   • Više rješenja istih vrijednosti mogu se uzastopno ponavljati i tako nastaje kruženje izvan domašaja optimuma
41. Koje je pravilo za računanje simpleks metodom ?   • Izbor pivot stupca s najnegativnijim koeficijentom u funkciji cilja   • Izbor pivot retka s najmanjim kvocijentom elementa s desne strane   • Preračunavanje pivot elemenata tako što se zamjenjuje nebazična varijabla iz pivot stupca s bazičnom varijablom iz pivot reda   • Preračunavaju se pivot redovi

• Preračunavanje pivot stupaca i ostalih elemenata tablice
42. Što je karakteristično za restrikciju tipa $\leq$?   • Rješenja strukturnih varijabli pripadaju dopuštenom području rješenja   • Predstavljaju gornje granice odnosno ograničenja sirovina koje se ne mogu nabaviti
43. Što predstavljaju strukturne varijable ?   • Predstavljaju proizvode ili komponente
44. Koji su osnovni pojmovi u linearnom programiranju ?   • Funkcija cilja ili kriterija (prihodi ili rashodi)   • Ograničenja na varijable – skup ograničenja   • Funkcija cilja Z   • Strukturne varijable   • Tehnički koeficijenti ili normativi   • Uvjeti nenegativnosti   • Cijena j – tog proizvoda ili komponente   • Kapaciteti ili resursi   • Broj varijabli (proizvoda ili komponenata)   • Broj ograničenja
45. Koja su tri oblika problema linearnog programiranja ?   • Standardni   • Kanonski   • Opći
46. Koja je definicija linearnog programiranja prema Dobreniću, 1975. ?   • Najprimjenjivija metoda operativnog istraživanja te se primjenjuje kada se traže ekstremne vrijednosti problema kao naprimjer maksimum prihoda odnosno minimum troškova   • Skup metoda i postupaka kojima se određuju ekstremne vrijednosti takve linearne funkcije čije područje definicije određuje sustav linearnih jednadžbi ili nejednadžbi
47. Kako se postavlja model određenog problema ?   • U apstraktnom obliku   • U matematičkom obliku
48. U koje dvije kategorije možemo podijeliti standardni problem linearnog programiranja?   • Standardni problem minimuma   • Standardni problem maksimuma
49. U čemu se razlikuju dvije kategorije standardnog problema ?   • U ograničenjima   • Ciljevima koji su im postavljeni
50. Što je princip dualiteta ?   • Zadaci linearnog programiranja javljaju se u parovima odnosno za maksimum korespondira određeni problem za minimum i obratno
51. Što je funkcija cilja F ?   • Matematički opis postavljenog cilja
52. Što je optimiziranje ?   • Određivanje skupa vrijednosti promjenjivih veličina koji se postiže optimalna

vrijednost (max ili min) funkcija cilja F
53. Što je područje izvedivosti ?   • Skup točaka (x, y) koji zadovoljava sve nejednadžbe istovremeno
54. Što objašnjava teorem o vrhu ?   • Dvije varijable područje izvedivosti će biti konveksni poligonski skup ako vrijede sljedeća svojstva   ○ Granica područja izvedivosti sastoji se od konačnog broja pravaca   ○ Ako su P i Q bilo koje dvije točke unutar područja izvedivosti tada segment pravca koji ih spaja (PQ) leži potpuno unutar područja izvedivosti
55. Kako glasi teorem o vrhu ?   • Ako linearni program ima optimalno rješenje (max ili min) mora se nalaziti u vrhu izvedbenog područja i taj teorem omogućava jednostavan postupak rješavanja linearnog programa
56. Kada primjenjujemo simpleks metodu ?   • Kada je linearno programiranje s više od dvije varijable
57. Koje prezentacije na Moodle sustavu objašnjavaju teoretski dio OI – ja ?   • Uvod u operacijska istraživanja   • Linearni prostor   • Matrice i vektori   • Uvod u linearno programiranje i grafička metoda prezentacija   • Uvod u linearno programiranje   • Definiranje problema linearnog programiranja
58. Kako se zovu početne tri prezentacije koje objašnjavaju teoretski dio OI – ja ?   • Uvod u operacijska istraživanja   • Matrice i vektori, matrice i sustavi linearnih jednadžbi, linearna nezavisnost i linearna zavisnost   • Definicija problema linearnog programiranja, grafičko rješenje problema linearnog programiranja s dvije varijable
59. Koje su glavne točke u Moodle prezentaciji 'Linearni prostori' ?   • Linearni prostor   • Elementarna transformacija baze   • Sustavi linearnih jednadžbi   • Generirajući blok   • Matrice
60. Kada skup L zovemo linearnim prostorom ?   • Ima definirane operacije zbrajanja i množenja skalarom na skupu L • Ispunjene su identičnosti   ○ Komutativnosti   ○ Asocijativnosti   ○ Distributivnosti   • Ako u skupu postoji nul – element koji za svaku vrijednost zadovoljava jednakost zbrajanja   • Ako je za svaki x skupa L zadovoljena identičnost množenja
61. Kakvi sve mogu postojati vektorski prostori ?   • Vektorski prostor vektora od 1 elementa koji se zove brojni pravac   • Vektorski prostor vektora od 2 elemenata koji se zove descartesov koordinatni

sustav   Vektorski prostor vektora od N elemenata koji se zove n – dimenzionalna matrica
62. Što je linearna nezavisnost ?   - Vektore linearnog prostora L nazivamo linearno nezavisnim ako pomoću njihove linearne kombinacije možemo dobiti nul – vektor jedino trivijalnim načinom $X_1 = X_2 = \dots = X_k = 0$
63. Što se ne smije nalaziti između linearno nezavisnih vektora ?   Nul – vektor
64. Što predstavlja svaki neprazan podskup linearno nezavisnih vektora ?   Linearno nezavisni sustav
65. Što je linearna zavisnost ?   Ako su vektori $a_1, a_2, \dots, a_k$ linearno zavisni tada se bar jedan od njih može izraziti kao linearna kombinacija ostalih vektora
66. Što je rang ?   Broj linearno nezavisnih vektor sustava
67. Što vrijedi za linearnu kombinaciju ranga ?   Ako je r rang vektorskog sustava i ako su u njemu vektori linearno nezavisni tada se bilo koji vektor sustava može izraziti kao linearna kombinacija R linearno nezavisnih vektora i to jednoznačno
68. Što je baza ?   U L_n prostoru predstavljaju n – linearno nezavisne vektore
69. Što su bazni vektori ?   Bilo koji vektor prostora L_n može se jednoznačno izraziti linearnom kombinacijom baznih vektora
70. Od čega je sastavljena trivijalna baza ?   Od jediničnih vektora
71. Što vrijedi za nesingularnu matricu ? $R_1 = R_2$
72. Što je definirano u euklidskom prostoru ?   Skalarni produkt
73. Što vrijedi za euklidski prostor ?   - Razmak između dvije točke (vektora) prostora L_n uvijek je nenegativan broj   - Razmak između dvije točke je nula samo ako se dvije točke poklapaju   - Pojam dužine zadovoljava nejednakost trokuta $d_1 + d_2 \geq d_3$
74. Što je radijus vektor ?   Vektor koji pripada vektoru je skup svih onih točaka koje se mogu izraziti u obliku $\lambda a, \lambda \geq 0$.
75. Kako je definiran kut između dva vektora $a \neq 0$ i $b \neq 0$ prostora L_n ? $\cos \varphi = \frac{a^T b}{ a b };$
76. Kada podskup K prostora E nazivamo konveksnim skupom ?   Ako dužina (a, b) određena bilo kojim točkama a i b iz podskupa K odnosno leži u K
77. Što zadovoljava dužina u prostoru E_n ? $\lambda a + (1 - \lambda)b; \quad 0 \leq \lambda \leq 1; \quad a \neq b.$
78. Prikaži na crtežu graničnu, unutrašnju i ekstremnu točku !

i = granična točka
j = unutrašnja točka
k = ekstremna točka

79. Koji je matematički prikaz granične točke ?

$$|a - x| < \varepsilon$$